

**ЗАГАЛЬНІ ЗАХОДИ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ВВЕЗЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ НА МИТНУ
ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ**

Особлива процедура переміщення гуманітарної допомоги через митний кордон України дозволяє класифікувати заходи нетарифного регулювання на загальні (стосуються виключно процедури надання, отримання та звітності щодо цієї допомоги) та спеціальні, які застосовуються до окремих категорій товарів визнаних гуманітарною допомогою, що переміщуються через митний кордон України.

Розглянемо першу групу заходів, а саме загальні заходи нетарифного регулювання. Реєстрація отримувачів гуманітарної допомоги, яка передбачена Законом України «Про гуманітарну допомогу» та Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 № 39 «Про затвердження Порядку реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги». Згідно цієї Постанови реєстрація отримувачів гуманітарної допомоги проводиться шляхом включення їх до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги. Реєстрації підлягають юридичні особи, зазначені в абзаці п'ятому ст. 1 Закону України «Про гуманітарну допомогу». Рішення про реєстрацію отримувачів гуманітарної допомоги приймає Міністерство соціальної політики України.

Варто зауважити, що попри необхідність обов'язкової реєстрації, законом визначений вичерпний перелік юридичних осіб, які можуть бути зареєстровані як отримувачі гуманітарної допомоги.

Визнання допомогою гуманітарною Міністерством соціальної політики України. В ст. 5 Закону України «Про гуманітарну допомогу» вказується, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення здійснює визнання вантажів, коштів, у тому числі в іноземній валюті, виконаних робіт, наданих послуг гуманітарною допомогою.

Законодавство не встановлює перелік товарів, які можуть бути визнані гуманітарною або іншою благодійною допомогою, і критерії такого визнання, що призводить до численних зловживань і підриває суспільну довіру до суб'єктів благодійної діяльності в цілому. У ст. 6 вищенаведеного закону вказується, що визнання товарів (робіт, послуг) гуманітарною допомогою здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, у кожному конкретному випадку з урахуванням таких особливостей. На нашу думку, є не правильним, що на законодавчому рівні не існує чітких критеріїв для визначення товару як гуманітарна

допомога. Тобто в кожному конкретному випадку, при поданні заяви про визнання допомоги гуманітарною, Міністерство соціальної політики України керується суб'єктивними критеріями.

Дозвільна система органів державної влади, що здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, екологічний та інші види контролю. Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону України «Про гуманітарну допомогу» товари (предмети) гуманітарної допомоги підлягають відповідному санітарному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному та екологічному контролю.

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011 р. № 1031 затверджений перелік товарів, що підлягають державному контролю у разі переміщення їх через митний кордон України. В даній Постанові міститься перелік товарів, які не підлягають санітарно-епідеміологічному та екологічному контролю. Наприклад, не підлягає санітарно-епідеміологічному контролю міжнародна технічна допомога. Екологічному контролю не підлягають товари, що використовуються під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. В цьому переліку відсутня гуманітарна допомога, але товар, який призначений для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій може бути гуманітарною допомогою і в цьому випадку звільняється від екологічного контролю.

Кількісні та вартісні обмеження пільгового ввезення гуманітарних вантажів одним отримувачем. Даний вид нетарифного регулювання регулюється ст. 14 Закону України «Про гуманітарну допомогу», де вказується, що обсяги та номенклатура сільськогосподарської продукції, продовольства, друкованої продукції, будівельних матеріалів та інших товарів, які можуть бути ввезені в Україну як гуманітарна допомога, визначаються Кабінетом Міністрів України. Граничні обсяги пільгового отримання гуманітарної допомоги одним отримувачем за кількісною або вартісною оцінкою встановлюються Кабінетом Міністрів України з урахуванням кількості населення, що потребує допомоги від цього отримувача.

Кабінет Міністрів України своєю Постановою від 14.06.2000 р. № 961 наділив правом Міністерство економічного розвитку і торгівлі України за погодженням з Міністерством соціальної політики України визначати обсяги та номенклатуру сільськогосподарської продукції, продовольства, друкованої продукції, будівельних матеріалів та інших товарів, які можуть бути ввезені в Україну як гуманітарна допомога, а також встановлювати за кількісною або вартісною оцінкою граничні обсяги пільгового отримання гуманітарної допомоги одним отримувачем. Більш конкретної інформації щодо обсягів та номенклатури перелічених товарів законодавець не надає. Виходячи зі специфіки отримання гуманітарної допомоги, слід припустити, що кількісні та якісні обмеження застосовуються органами державної влади в кожному конкретному випадку.

Облік гуманітарної допомоги отримувачами та набувачами. Бухгалтерський облік гуманітарної допомоги та відповідна звітність здійснюються отримувачами гуманітарної допомоги та набувачами гуманітарної допомоги (юридичними особами) у порядку, встановленому Міністерством фінансів України. У разі відсутності обліку щодо отримання та цільового використання гуманітарної допомоги вона вважається використаною не за цільовим призначенням. Отримувач гуманітарної допомоги і набувач гуманітарної допомоги (юридична особа) щомісячно в установленому порядку подають до відповідного спеціально уповноваженого державного органу з питань гуманітарної допомоги звіти про наявність та розподіл гуманітарної допомоги до повного використання всього обсягу отриманої гуманітарної допомоги.

Таким чином, до загальних заходів нетарифного регулювання ввезення гуманітарної допомоги на митну територію України необхідно віднести: реєстрацію отримувачів гуманітарної допомоги; визнання допомоги гуманітарною Міністерством соціальної політики України; дозвільну систему органів державної влади, що здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, екологічний та інші види контролю; кількісні та вартісні обмеження пільгового ввезення гуманітарних вантажів одним отримувачем; облік гуманітарної допомоги отримувачами та набувачами.

БІЛАК Н. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри морського та митного права,
т. в. о. завідувача юридичного сектору Південної митниці Міндоходів

РІШЕННЯ ПРО ПРИЗУПИНЕННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Об'єкти інтелектуальної власності набувають в Україні все більшої цінності, що зумовлює необхідність посилення їх захисту.

На відміну від звичайних товарів, інтелектуальна власність, якщо вона не забезпечується дією правової охорони зі сторони держави, не здатна принести її власнику будь-який дохід.

Відповідно до 397 Митного кодексу України від 13.03.2012 № 4495—17 (далі — Митний кодекс України) органи доходів і зборів сприяють захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України відповідно до цього Кодексу та інших законів України.